

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Vitt.
- Sv.

Vid Aftonlampan

Berättelser

af

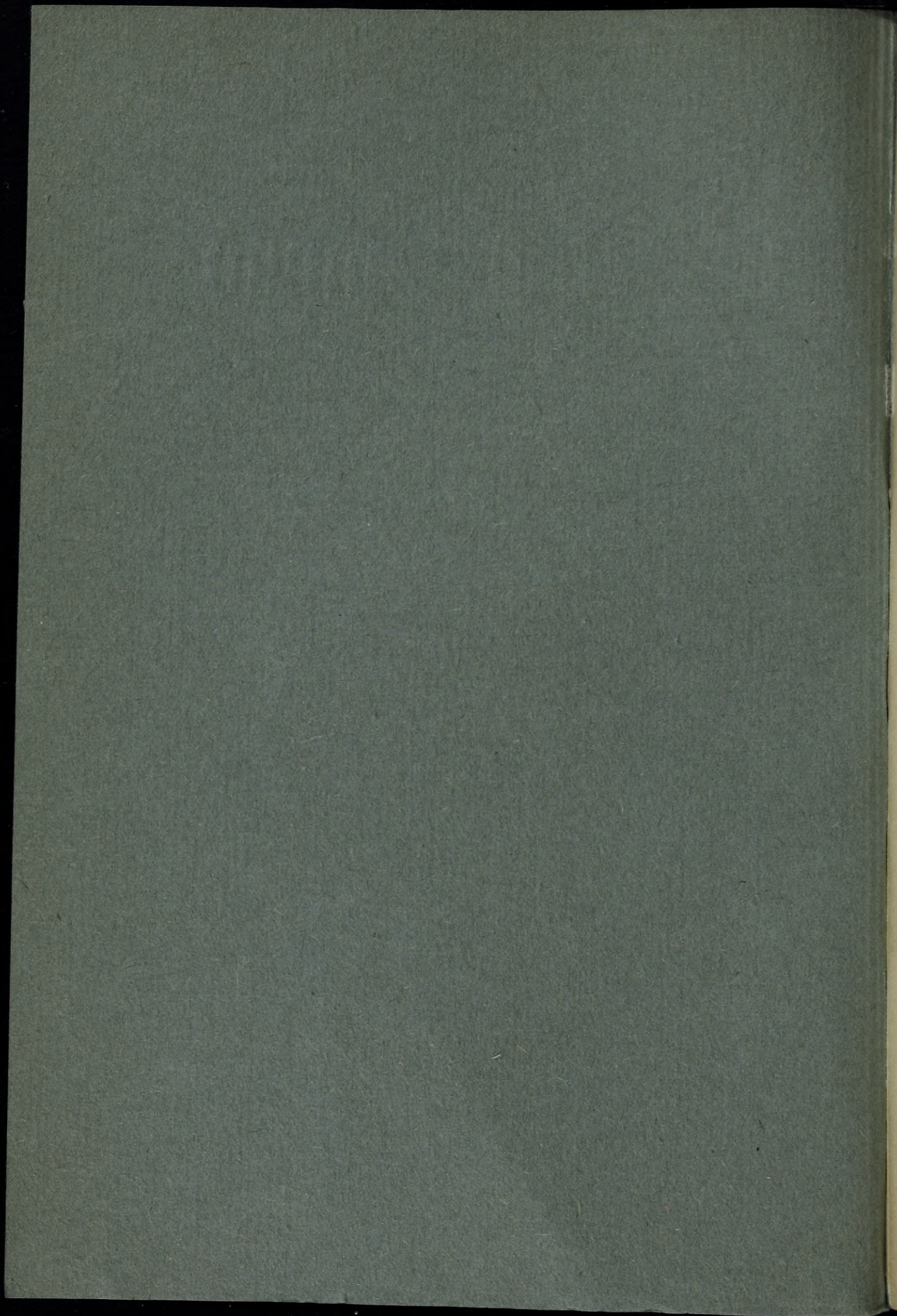
Gustaf Segersteen.

Förf. till Växlande Bilder m. fl.

I.

STOCKHOLM.
Bohlin & C:o.

Pris 50 öre.

VID AFTONLAMPAN

BERÄTTELSER

AF

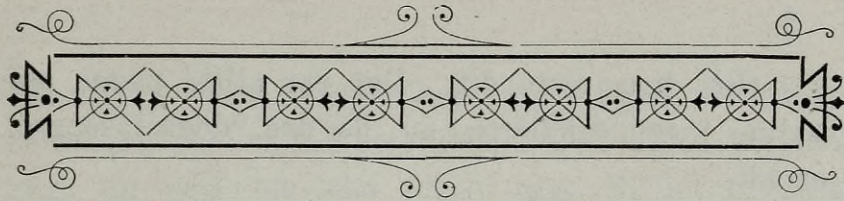
GUSTAF SEGERSTÉEN.

I.

STOCKHOLM,
BOHLIN & C:O.

STOCKHOLM,
GULLBERG & HALLBERGS BOKTRYCKERI,
1897.

1.

Omsider!

De hade älskat hvarandra varmt och innerligt, men för en tid sedan hade den ingångna förlofnin- gen blifvit uppslagen.

De hade första gången träffats på en studentbal i Upsala. Han var en ståtlig yngling med ett käckt och manligt utseende, och hon gälde för att vara den skönaste och mest älskliga bland alla de unga damer, som fladdrade omkring från nöje till nöje, från bal till bal.

Och så blefvo de förlofvade, under väntan på, att han skulle avsluta sina studier och förvärfva sig en ställning i samhället.

Så fort de blifvit förlofvade, erhöill hon inbju- dan att någon tid vistas hos hans mor, en ämbets- mannaenka, hvilken var bosatt i en af våra mindre landsortsstäder.

Och hon reste dit. Det var alltid någon omväxling i enformigheten, nu, då den "döda säsongen" inträdt.

Hon blef mycket väl mottagen af den älskliga gamla.

Men med *nöjen* blef det fattigt.

Fru Malm var en af dessa "stilla i landet", som icke finna någon högre glädje än den de erhålla genom att betrakta Guds ord. Hon lefde i tyst tillbakadragenhet, och det var ju icke så underligt, om den unga flickan till en början fann lifvet trist och tråkigt i det enkla småstadshemmet.

Fru Malm sörjde nog till en tid öfver sonens val af maka. Denna unga nöjeslystna och tanklösa flicka skulle icke göra honom lycklig, det förstod hon. Själf var han liflig och glad, tänkte föga på mera än stundens njutning och frågade ej det minsta efter kommande dagar. Han var känslig, och till en tid hade det sett ut, som om hans lif skulle få en allvarlig vändning, men det "glada lifvet" i Upsala med dess många "nöjen och njutningar" dödade snart alla de bättre känslor, som kort förut rört sig i hans inre. Modern förstod detta, och hon sörjde däröfver.

Nu skulle han, så fort han kunde, gifta sig, icke med en allvarlig, tänkande och gudfruktig kvinna, utan med en tanklös liten yrhätta, som kanske aldrig egnat en tanke åt högre ting.

Men det går ofta underligt till.

Länge hade icke Agnes vistats i sin blifvande

svärmoders hem, förrän hon tog intryck af dennas allvarliga och uppriktiga kristendom. Hon började fråga sig själf, om icke det lif hon själf lefvat, varit tämligen fattigt och innehållslöst, och den strid mellan rätt och orätt, som börjat i hennes sinne, slutade med att hon mottog förvissningen om sina synders förlåtelse och fick erfara den frid, som icke världen kan gifva.

Så fort denna lyckliga förändring timat, skref hon och berättade detta för sin trolofvade, och ehuru han icke öppet klandrade henne, förstod hon dock på det kalla, halft likgiltiga bref, han skref till henne, att han icke med någon synnerlig glädje mottagit denna underrättelse.

Men deras förlofning bröts icke därför, utan allt hade varit godt och väl tills för kort tid sedan.

Agnes hade långa tider vistats i den lilla staden. Hon trufdes så godt hos sin milda, älskliga svärmor, och denna å sin sida omfattade henne med moderlig ömhet.

Han hade för öfver ett år sedan avslutat sina studier och inskrifvit sig i ett ämbetsverk i Stockholm. Hans naturliga begåfning i förening med ett behagligt och vinnande sätt, öppnade snart alla dörrar för honom och han njöt i fulla drag af de nöjen ett förfinadt sällskapslif kan erbjuda.

Hans bref till Agnes blefvo allt sällsyntare; den forna värme och glöd, som talade i desamma, var borta och i stället hade de en anstrykning af likgiltighet, hvilken han förgäfves sökte dölja.

Sedan denna nya värld öppnat sig för honom, började han ångra sin förlofning. Han visste med sig, att han kunde göra ett "bättre parti" och i synnerhet grämde det honom att hans mor — "hon var snäll, men åtskilligt efter sin tid" — satt religiösa griller i hufvudet på Agnes. Och hur länge det än drog om, skref han till slut ett bref till henne, hvori han, efter åtskilliga svängningar hit och dit, öppet sade henne, att han icke trodde att de passade tillsammans och att det därför vore bäst, om deras förlofning blefve bruten.

Hon grät mycket, när hon mottog detta bref, men tyst strök hon ringen af sitt finger och åter-sände densamma. Ett par dagar därefter mottog hon hans ring.

Modern sörjde häröfver, ty *nu* skulle hon ha önskat, att Agnes blifvit sonens hustru.

Att Agnes led mycket syntes nogsam, men tyst och stilla, alldeles som förut, gick hon sin väg fram och det var endast det drag af svårmod som hvilade öfver hennes ansigte, hvilket gjorde henne något olik mot förr.

Sent en förmiddag, omkring ett halft år efter ofvan omtalade händelser, vaknade Rudolf efter en natt, tillbringad i sus och dus bland goda vänner. Hans tinningar bultade, och han kände sig sjuk till både själ och kropp.

Han höll just på att kläda sig, då det knackade på hans dörr.

— Hvem är det?

— Ett telegram.

Han öppnade dörren och mottog telegrammet.

Det innehöll endast följande:

“Kom genast hem! Din mor är döende.

Agnes.“

Hans kropp skakade, som om han haft frossbrytningar. Han sökte rätt på en tidtabell, såg i densamma att tåget afgick klockan tre på eftermiddagen och började redan göra sig i ordning för hemresan.

Det var för märkvärdigt hvad tåget i dag gick sakta, och hvad minuterna vid järnvägsstationerna voro långa! Aldrig förr hade en resa varit så långsam. Han tyckte att han aldrig kunde komma fram nog fort.

Men till slut uppnådde han likväl den lilla stad, i hvilken hans mor bodde och han nästan sprang från stationen.

Nattlampan spred endast ett svagt sken i sjukrummet. På en bädd invid väggen hvilade hon, som älskat honom så högt, som bedt så många böner till Gud för honom, enda barnet, och invid, på en stol satt Agnes, den unga flickan, som han trolöst öfvergifvit. Nu tyckte han, att hon såg ut som en ängel.

Han gick fram till sängen och böjde knä inför densamma, under det han våldsamt snyftade.

— Du får inte störa din mor, Rudolf! Hon har inte haft någon ro på ett par dygn.

Han sökte lägga band på sina känslor, men det ville icke lyckas.

Då öppnade modern sina ögon och såg på honom.

— Jaså, du är kommen, Rudolf. Jag har väntat dig.

— Jag reste så fort jag fick telegrammet från Agnes, mor.

Hon strök smekande med handen öfver hans hår.

— Gråt inte, min gosse! Jag går till himlen och jag väntar att du skall komma efter mig dit... Se här, tag min hand! Det är snart slut... Lyckan, saligheten väntar mig... Du skall inte sörja mig, men du skall låta Gud förändra ditt hjärta, så att vi få mötas ännu en gång... Agnes, vill du ge mig litet vatten?

Den unga flickan reste sig upp för att efterkomma den sjukas begäran.

Rudolf såg upp på henne.

Hvad hon såg älsklig ut, den unga flickan, där hon, tyst som ett andeväsen, rörde sig i sjukrummet.

Hon räckte den sjuka vattnet och så lämnade hon, tyst och stilla rummet.

Den sjuka talade länge med sin son, talade tills rösten blef allt svagare, andhemtningen allt mera svår.

Då tystnade hon. Bröstitet häfde sig långsamt

och oregelbundet, en och annan rossling förkunnade att dödsarbetet var börjadt.

Agnes hade flere gånger öppnat dörren och sett in i rummet, om den sjuka skulle behöfva något, men ingen af de båda innevarande hade gifvit akt härfpå.

Nu kunde Rudolf ej längre vara ensam inne. Han reste sig tyst och öppnade dörren.

— Agnes!

— Ja.

— Vill du komma in?

Hon framträdde till sängen och böjde sig ned öfver den sjuka.

— Hvad tror du? frågade han.

— Hon är snart i himlen, Rudolf.

Det glänste så vackert i de långa, mörka ögonfransarne, när hon sade detta.

Länge varade icke heller den sista kampen. Ännu en gång slog hon dock upp sina ögon, såg på de båda med en brusten blick och hviskade:

— Gud välsigne dig, Agnes!... Tack för allt!
... Öfvergif icke *honom!*

Och så hade hon slutat sina dagar på jorden.

Agnes böjde sig ned och igenslöt hennes ögon, hvarefter hon lämnade rummet.

Länge satt Rudolf invid sängen och såg på de bleka dragen af henne, som varit hans bästa vän. Han kände sig så märkvärdigt ensam; han fann allt

så tomt och ödsligt. Han skulle ha velat gråta, gråta, så som han gjort för blott en stund sedan, men han kunde icke,

Han reste sig långsamt och lämnade rummet.

Han gick ut i salen.

Det var så dystert där ute. Hvart skulle han gå; hvad skulle han taga sig till?

Hvar var Agnes? Hvarför öfvergaf hon honom nu i hans sorg? Hade icke modern sagt till henne: "öfvergif icke *honom*?"

Men hade icke *han* trolöst svikit henne? Var icke *hon* den samma som förut? Nej, icke densamma. Bättre, renare, heligare.

Han skulle med sin blotta andedrägt orena hennes själ, han, som lefvat ett lif i synd och dårskap. Men *hvar* skulle han få hjälp och tröst? Ensamheten förskräckte honom. Hela hans flydda lif upprulades för hans minne, alla hans dårskaper växte till skyhöga berg, hvilka skymde hvarje ljus utsigt för honom.

Han måste återvända till dödsrummet och ännu en gång se de kära dragen af sin älskliga, ömma moder.

Han inträdde på tå, tyst och varligt, liksom hade han varit rädd för att störa hennes slummer.

Men invid sängen kastade han sig på knä och öfverhöljde den genomskinligt bleka och kalla hand, som hvilade på täcket, med kyssar.

Och nu gjorde han hvad han icke gjort på många år. Han bad, bad under tårar, bekände sina synder, sina många dårskaper och anropade den himmelske fadern om förlåtelse.

Och under allt detta göt sig i hans hjärta en sådan förunderlig frid. Det var som om en himmelsk balsam helat de svidande hjärtesåren.

Han visste icke huru länge han legat så, men länge var det, det förstod han.

Han kände att någon rörde vid hans axel och han hörde en mild stämma tilltala sig.

Han reste sig från sin knäböjande ställning.

— Du måste vara förståndig, Rudolf.

Det var Agnes, som talade.

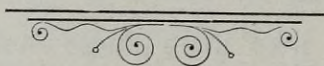
— Förståndig? Agnes, först nu har jag blifvit förståndig. Under hela mitt föregående lif har jag varit dåraktig, men med Guds hjälp skall jag hädanefter bli en annan människa. Vid denna dödsbädd har den *gamle* Rudolf äfven dött och en *ny* uppstått i hans ställe. Förstår du mig?

— Gud ske lof! Omsider blefvo din mors... och... och mina böner hörda.

— Men nu en annan sak, Agnes. Innan min mor dog, sade hon till dig: "öfvergif icke honom!" Nu skall du lofva att förlåta mig *allt*, allt, hör du det, och låta allting bli som det förut varit. Här vid min mors dödsbädd, skall du gifva mig nya löften... och var viss om, att jag icke skall orsaka dig någon mera sorg.

— Jag tror dig, Rudolf... jag tror...

Och hon lutade sitt hufvud mot hans bröst,
under det han böjde sig ned och tryckte en lätt
kyss på hennes panna.

2.

Den förlorade sonen.

Stackars min gumma!

Mannen slog kärleksfullt sina armar om den bleka, svaga kvinnan, som stod invid bordet med ett nyss öppnadt telegram i handen.

— Han har rymt rymt

— Se så, lugna dig nu, gumman min! Vi få väl hoppas att Gud i sin nåd skall göra allt godt.

— O, Erik, hvad jag lider! Det är som om mitt stackars hjärta vore nära att sprängas.

Mannen tog med mildt våld telegrammet från henne samt förde henne ut ur rummet och in i sängkammaren.

— Hvila dig litet, Mina! Jag skall nu genast telegrafera. Och skulle det inte kunnas klaras på något annat sätt, så reser jag.

Han kysste henne ömt.

— Var nu bara lugn och sansad! Du skall få se, att allting nog blir bra.

Han sökte trösta sin förkrossade maka, under det hans eget hjärta var nära att sönderslitas af sorg och smärta.

— Nu måste jag lämna dig, Mina. Sök nu vara lugn. Om du kunde slumra en stund, vore det bra.

— Tack Karl, för all din kärlek!

Hon tryckte makens hand, under det hon tapert kämpade mot de frambrytande tårarne.

Men då hon blifvit ensam, kastade hon sig framstupa på soffan och grät, som om hjärtat varit nära att brista.

Han var endast sjutton år gammal, när han förvärfvade sig den hvita mössan. Han var sina föräldrars stolthet och glädje, och dessa drömde ljusa framtidsdrömmar för ende sonen.

Men ack, huru ofta försvinna icke dylika drömmar för att lämna plats åt en naken och ofta grym verklighet!

Så blef det äfven här.

Han slutade sina studier för att inträda på en praktisk bana.

Fadern hade en ungdomsvän i Stockholm, hvilken innehade en större exportaffär, och denne mottog naturligtvis med nöje vännens son för att utbilda honom till affärsman.

Och så gingo några få år.

Men Stockholm är en stad med många »fall-

gropar» för unge män. Och det fordras mycken karaktärsfasthet att undfly desamma. Sven egde icke denna karaktärsstyrka.

Minnet af det kristliga föräldrahemmet och de varningar och förmaningar, han där mottagit, skyddade honom till en tid, men snart erhöll han många »goda vänner» och dessa förledde honom.

Hvarje väg som bär utför är lätt att passera. Detta gäller i allmänhet, men icke minst när det är en ung man, som börjat resan utför. En väg i dårskap slutar i synd och last, ofta i brott. Det slutande planet är halt, och den som beträddt detsamma glider fort utföre.

Så gick det äfven med Sven.

Han hade ett angenämt sätt och fick snart många vänner, hvilka förledde honom till synd. Den ofördärfvade ynglingen blef snart en rucklande ung man, som ofta sågs på varietéer, guldkrogar och andra af de förlusteställen, hvarpå vår sköna hufvudstad varit och är så rik, ja man såg honom gå in på *ännu sämre* ställen. Där nattens hetärer firade sina bacchanaliska fester och slöto unge män i sina armar för att med sin heta, förgiftade andedrägt förkväfva den sista återstoden af dygd och manlighet, äfven *där* blef Sven snart en trägen gäst.

Stackars yngling!

Vägen utför gick hastigt.

För att kunna lefva ett sådant lif fordras penningar, mycket penningar och det var just sådana, Sven saknade. Föräldrarne voro välbergade, men

kunde icke hjälpa honom mycket och hade icke heller behöft det, ty han hade icke så obetydlig lön, om han blott lefvat i enlighet med sina tillgångar. Men nu lånade han af sina vänner och äfven på andra håll.

Och så en vacker dag brast såpbubblan.

Svens plats på kontoret var en morgon tom.

Han kom icke tillbaka hvarken den eller följande dagar, en inventering företogs och vid densamma visade sig en brist på några tusen kronor i den kassa, han haft om händer.

Anmälan gjordes hos polisen, och härvid blef det konstateradt att han öfver Göteborg lämnat landet och begifvit sig till den stora republiken i vester.

Det var telegrammet härom, som försänkte de stackars föräldrarne i den gränslösaste sorg.

År hafva förflutit sedan ofvan skildrade händelser timade.

I det hem, hvori vi först införde våra läsare, är sig allt likt, med undantag af att de båda markarnes hår grånat, fårorna i deras ansigten blifvit djupare och att aldrig någon glädjeblixt mera lyste ur deras ögon.

Sedan den där olyckliga dagen, då sonens felsteg blef känt, hade liksom ett tungt moln sväfvat öfver dem båda. Tyst och allvarligt skötte de sina sysslor, mekaniskt och liksom endast »efter gammal vana» gick allt. Glädjen var liksom död i det huset.

Det var en afton helt tidigt på våren. Inne i det lilla treffliga förmaket suto de båda vid lampan, hon sysselsatt med handarbete, han med läsning. Båda voro tysta; och så hade de suttit en lång stund.

Så hörde de hundskall ute på gården. »Vaken» skälde, som om han varit ursinnig.

— Hvem kan det vara, som kommer så sent? sporde mannen.

— Vi få väl se efter.

Han reste sig upp och öppnade dörren samt utträdde i förstugan.

Det var kolmörkt ute; han kunde icke se en armlängd framför sig.

»Vaken», tyst »Vaken»!... är det någon här?

En ömklig figur, hvilken han dock icke kunde se, blott höra, framträdde emot honom.

— Bäste herre, förbarma er öfver mig och min hustru!... Vi sakna husrum och kunna omöjligt gå längre i kväll.

— Kom in!

Han öppnade dörren.

— Åh herre, låt oss gå köksvägen, inte in här; vi bara smutsa ner.

Han talade med någon utländsk brytning.

— Ah, se så, stig bara på!

Han gick förut in i det ljusa, varma och treffiga rummet, där hans hustru väntade på honom för att få veta hvem det var som kom.

De båda främlingarne inträdde.

Han var en lång, smärt man, hvilken såg ut

att vara omkring tretiofem år gammal. Hans hår och skägg voro välvårdade, men drägten befann sig i ett högst eländigt skick.

Kvinnan däremot — hon såg ut att vara endast något öfver tjugu år — var betydligt bättre klädd än mannen, oaktadt äfven hennes dräkt vittnade om bättre, för lång tid sedan svunna tider.

Så stodo de tysta några ögonblick invid dörren.

— Stig fram!

— Tack... men jag tycker jag har varit här förr... Känner ingen af er igen mig?

— Sven!

Det var modern, som ropade hans namn. Det dröjde endast en sekund för henne att omsluta den hemkomne trashanken med sina armar, under det tårarne, brännande heta, fuktade hennes kinder.

Fadern stod tyst där invid.

— Mor, vill du icke äfven taga *henne* i famn?

Han visade på kvinnan, som stod invid dörren.

— Är det din hustru?

— Ja.

— Kom fram, barn?

Och den gamla tog sonhustrun i famn, medan Sven vände sig till fadern.

— Kan *du* förlåta mig, far?

Den gamle mannens kropp skakade, som om han lidit af frossbrytningar.

Han betraktade sonens usla kläder och såg rytsande på hans förstörda utseende.

— Jo, nog kan jag förlåta dig.

— Räck mig då din hand, far!

Han räckte honom handen; den var kall som is.

— Jag är icke välkommen hem?

— Jo, vi ha väntat dig år efter år, men vi hade hoppats . . .

— Att jag skulle komma hem på annat sätt än hvad som skett?

— Ja.

— Men om jag skulle vara mycket förändrad?

Fadern såg på honom utan att svara.

— Men nu ska' ni ha ett rum, så att ni få göra er litet i ordning. Du skall få kläder af mig.

Och själf tog han en lampa och visade dem vägen upp på vinden, där gästrummet var beläget.

— Men jag har lite saker nere på verandan, sade Sven. Då skall jag bedja att få hemta dem.

Och han gick ner för att kort därefter återkomma med en packlåda, sådan som gårdfarihandlande bruka bära på ryggen.

Så fort han gått ut, vände sig fadern till den unga kvinnan och frågade:

— Är han snäll mot dig?

— O ja, han är alltid så snäll!

— Ha ni varit gifta länge?

— Nej, endast ett år.

— Är du svenska?

— Mina föräldrar äro födda i Sverige, men själf har jag aldrig varit här, förrän Sven och jag kom hit.

Mera hunno de ej säga förrän Sven återkom.

— Nu far, reda vi oss. Vi komma ned om en stund. Dina kläder behöfver jag nog inte.

Och den stackars fadern, som knappast visste om han skulle gråta eller vara glad, gick ned för trappan.

— Stackars min gumma! sade han äfven nu, liksom då sonens felsteg blef kändt, men hans hustru såg på honom med en blick full af förvåning och sade:

— I kväll skall du väl inte beklaga mig, när han, som var förlorad, är hemkommen. Hvarför säger du så?

— Därför att jag fruktar för att han sjunkit ännu djupare än då.

Hustrun teg, men inom henne jublade och sjöng det: »han är hemkommen, ditt barn är åter under samma tak, som du», och åter började modershjärtat drömma ljusa drömmar.

Så öppnades dörren, och sonen och dennes hustru inträdde i rummet.

Men en sådan förändring de undergått!

Han stod där, klädd i en ny, fin dräkt, med hvitt linne och en sådan innerligt glad och skälmaktig blick i de klara blå ögonen. Hon var klädd i en enkel, men ytterst smakfull klädning, som mjukt omslöt hennes behagliga figur.

— Men hvad vill detta säga?

— Det vill säga, att vi endast önskat se, om ni skulle mottaga den förlorade sonen med samma känslor när han kom i tiggarens lumpor, som om han kommit i en dyrbar dräkt.

— Ett prof?

— Åhnej, men en *lek*, kan jag säga. För öfrigt var det min lilla hustru, hvilken känner hela min historia, som hittade på det här upptåget.

Han smålog mot henne samt fattade sin mors hand.

— Och nu, kära föräldrar, skola vi tala om tider som flytt, men innan dess vill jag säga några ord till dig far i affärer.

— Men maten är i ordning.

— Den får vänta litet ännu. Jag har för vana att först uppgöra mina affärer och sedan ... Nu taga vi plats här i soffan.

De slogo sig båda ned vid hvarandras sida, fadern och sonen.

— Nå?

— Jo du, jag kommer nu ifrån Stockholm, där jag betalt min skuld med ränta. Du hade lämnat revers på summan och gjort afbetalningar på densamma. Nu ska' du få reversen och det utlagda kapitalet tillbaka. Se här! Allting är ju rätt? Och nu, låtom oss gå till bordet!

Och under det de åto kommo bekännelserna och meddelandena. Han hade där borta i det främmande landet fått arbeta mycket, men arbetet och de umbäranden han nödgats göra, hade varit honom en god skola. Så fick han till slut en underordnad plats på ett köpmanskontor. Hans arbetsamhet, duglighet och påpasslighet gjorde att han erhöll allt högre förtroende och så hade han avancerat till kassör i fir-

man för att sedan gifta sig med egarens enda barn, hans nuvarande hustru.

— Men, slutade han sin redogörelse, det bästa af allt är, att jag äfven i *andlig* bemärkelse kommit hem till fadershuset, alldeles som *den förlorade sonen*.

3.

Förlåtelse.

Det var tryckande kvast i det låga sjukrummet, och värmen var hardt när olidlig. Men ändå frös den sjuka, som vred sig i plågor på den hårda halmbädden.

— O, Gud, om jag sluppe plågas så svårt! jämrade hon sig.

En gammal gumma, som sysslade vid den öppna spiseln gick fram till sängen och lutade sig ned öfver den sjuka.

— Hur är det nu igen? Plågas ni lika svårt? frågade hon med hård röst, hvilken hon förgäfves sökte göra mjuk och mild.

— O, jag lider... jag lider.... men snart är det slut, Sara.... om jag bara inte hade mina två små barn! Hvart ska' de ta' vägen, när jag slutat?...

— Er far ska' nog dra' försorg om dem.

— Nej, jag känner honom allt för väl.... han varnade mig.... *Jag* lider endast straffet för min olydnad, men.... mina stackars små!

Hennes kropp skakades af konvulsiviska snyftningar.

Den gamla kvinnan vände sig om och i det hon gick tillbaka till sin plats vid spisen mumlade hon:

— Det är skam af rike Lars Olsson, att han aldrig frågar efter dottern.

Men den sjuka fortfor att jämra sig. Hon tänkte på huru det skulle gå för de små barnen, när hon icke längre kunde arbeta för dem.

Det hade redan börjat skymma på, när det knackade på Lars Olssons dörr. Vid hans »stig in», inträdde gamla Sara i rummet.

— Hvad vill ni? frågade han.

Hans röst ljöd så hård och sträf, att gumman ovilkorligen tog ett steg tillbaka.

— Säg fort hvad ni vill!... Jag har hjälpt er med spannmål så många gånger, att jag inte kan mera, förrän er man betalat sin gamla skuld. Det är väl ändå där skon klämmer, kan jag tro, men nu har ni hört hvad jag sagt.

— Fader Lars, sade kvinnan och såg honom skarpt i ögonen; jag har inte kommit hit i kväll för att bedja er om någon hjälp, men jag vill bara underrätta er om, att ert enda barn, som ni obarmhärtigt förskjutit, endast har några timmar kvar.

Lars Olsson kastade på henne en hvass blick.

— Obarmhärtigt!... Obarmhärtigt!... Ni vet inte, ni.

Rösten ljöd nu något mildare än den förut gjort.

— Ja, återtog den gamla kvinnan; jag sade så och jag står därvid Visst begick hon ett felsteg och visst var hon dåraktig när hon gifte sig med Nils, den stackaren, men hon är ändå ert enda barn.

— Gå din väg!

— Men hon håller på att dö, och de små barnen äro snart både fader- och moderlösa

— Gå!

Han stampade foten vredgadt i golfvat.

Den gamla vände sig om för att aflägsna sig, men innan hon steg ut genom dörren, vände hon sig om och sade:

— Ja ja, Lars Olsson! En dag ska' äfven ni svara för edra gärningar.

Hon skulle just gå, då han frågade:

— Har *hon* skickat er?

— Nej, men när jag såg att slutet närmade sig, gick jag hit, ty jag tänkte, att ni ville se er dotter innan hon dog Jag kan för öfrigt tala om för er, Lars Olsson, att en matbit inte funnits i det huset på tre da'r, och de små barnen ha fått hjälpa sig själfva, så godt de kunnat, då modern legat sjuk. Men så kom jag in i dag vid middagstiden, och ni, rike Lars Olsson, skulle ha sett med hvilken njutning edra små dotterbarn åto det hårda bröd och de kalla potatis, jag gaf dem Men nu, farväl, Lars Olsson! Gud vare er nådig en dag! Snart är ni barnlös.

Sedan Sara sagt detta, smälde hon häftigt igen dörren och aflägsnade sig.

Nu var den rike Lars Olsson åter ensam, men hans sinne, som förut varit så hårdt och känslolöst, hade efter Saras besök blifvit så ovanligt upprördt.

Han kände icke igen sig själf.

Det hade gått många, långa år, sedan hans hustru fick sluta sitt glädjetomma lif, och han hade allt sedan bott ensam i sin stora stuga. Men nu kände han denna ensamhet så tryckande. Han tänkte på flydda tider. Han kom ihåg sin dotter....

Han hade alltid varit hård mot de sina, och dessa hade nästan aldrig fått röna någon kärleksbevisning af honom. Dottern.... Ah, någon dotter hade han ju icke! Han hade ju själf stängt sina dörrar för henne, när hon kom i olycka och drog vanära öfver honom och hans bus. Sedan hade hon gift sig med sin förförare, en lätting, en slösare, hvilken — när han efter några års äktenskap fann att den rike svärfadern stod fast vid sitt hot, att för alltid stänga sitt hus för dottern och göra henne arflös, rymde, utan att någon sedan fått höra det minsta från honom...

Men var hon inte ändå hans dotter?

Ähnej, hon hade förverkat sina rättigheter.

Men barnen?

Han tänkte på potatisen och det torra brödet... Och då hade *han* öfverflöd. Han visste knappt hvar han skulle kunna få placera sina tusental.

Nej, han kunde icke stanna inne längre. Det blef så dystert och tomt i den stora stugan. Han var riktigt rädd.

Tänk, om hon just nu höll på att draga sina sista andetag!

Om han skulle gå dit?

Men han hade ju *svurit* på, att hon ej längre var hans dotter.

Men

Tanken återvände alltjämt till den sjuka dottern och hennes små.

Han lämnade sin stuga, låste dörren väl och gick utåt vägen. Kanske skulle han känna sig lättare om hjärtat, bara han kom ut i den friska luften.

Han visste inte själf hur det kom sig, men när han såg upp, stod han utanför den lilla torftäckta kojan. Ett svagt ljussken lyste genom fönstret.

Om han skulle gå in?

Han lutade örat mot fönstret för att om möjligt få höra något inifrån. Då förnam han ett barnskri och en lågmäld stämma, som sade:

— Tyst, tyst, lille Lars! Oroa inte din mamma! Hon är kanske snart i himlen.

Det var Sara som talade.

Nu kunde han icke stanna längre. Han öppnade den låga dörren och steg in.

Sakta gick han fram till sängen, där han böjde sina knän, under det han blickade den sjuka i ansigtet. Hon slog upp sina ögon.

— Far, sade hon, så kom du då!

Hon sökte fatta hans hand.

— Maria, sade han, och den gamle mannen, som förr varit så hjärtlös och hård, grät nu som ett barn. Maria, kan du förlåta mig?

— O far, sade den sjuka Det är jag, som brutit mot dig. Kan *du* förlåta?

— Ja ja, allt ska' bli godt och väl igen. Du och barnen ska' komma hem.

— Aldrig jag, far! Jag känner att slutet närmar sig, men tag er an mina små! Jag dör nu så lycklig och nöjd; jag går till Gud Tack, gode Gud, att du hört mina böner, så att jag ej längre behöfver sörja för de små, jag lämnar efter mig!

Timmarne fortskredo långsamt.

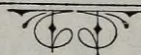
Den gamle mannen satt kvar invid sängen, och på hans knän slumrade det minsta af barnen, medan det äldre sof å en bädd på golvet.

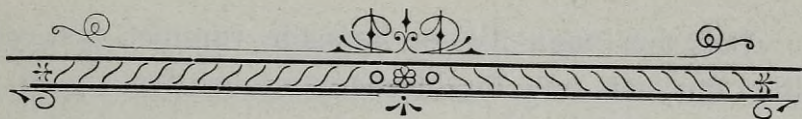
Han satt så, tills dottern utkämpat sin sista strid.

Morgonsolen hade redan skickat sina varma strålar in i den boning, där döden på natten gjort sin skörd, när han reste sig upp, torkade tårarne af sina kinder och lämnade stugan med sina små barnbarn.

Men han kände, när han gick hem, en sådan förunderlig frid.

Han hade erhållit och gifvit *förlåtelse*.

4.

Förskjuten.

Nej, säger jag dig! Gå bara din väg, så vida du inte vill att jag skall låta betjänten kasta ut dig!

— Men far!

— Far! Jag är inte längre din far. Du lämnar nu mitt hus! Jag är van att bli åtlydd, och då du trotsar så

— Man måste mera lyda Gud än människor . . .

— Gå!

Den gamle kommandörkaptenen stampade foten hårdt i golvet, i det han samtidigt pekade på dörren.

— Låt mig taga dig i hand och säga farväl, far!

— Nej, gå bara!

Och åter gjorde han en betecknande gest mot dörren.

Och den unga flickan lämnade rummet tyst och stilla för att från föräldrahemmet begifva sig ut i den stora vida världen.

Men för sig själf hviskade hon:

— Den som älskar fader och moder mera än mig, är mig icke värd.

Kommendörkapten Hielm var en grof, robust man, en man för hvilken nästan hela hans omgivning darrade. Under sitt sjömanslif hade han varit en skräck för alla sina underlydande och äfven nu, efter afskedstaganget, regerade han med järnris. Den stackars hustrun, hvilken alltid stått närmast att uppbära hans onda lynne, hade för ett par år sedan fått sluta sina dagar. Mot barnen, tvänne döttrar, hade han dock alltid varit god och vänlig.

Men så inträffade någonting, som upprörde hela familjen.

Den adertonåriga Augusta hade en tid vistats inne i den närbelägna staden. Hon hade där genom en väninna blifvit införd i en varmt gudfruktig familj och detta ledde till, att den förut så tanklösa och endast på nöjen begifna flickan, började på allvar tänka på, om icke det lif, som hon lefde, ändå var mycket innehållslöst. Hon hade alltid varit en *tänkande* flicka, men *nöjet* hade hon städse satt högst af allt.

Nu fick hennes lif en vändning, som hon ingalunda själf beräknat. De tomma, ytliga nöjen hvar-

efter hon förut trängtat och i hvilka hon funnit sin högsta fröjd, föreföllo henne nu så betydelselösa och allt det, som hon förut värderat, tycktes henne så intetsägande, så utan all betydelse.

Hon sökte länge, i veckor, månader, men till slut fann hon sanningen. Och nu blef lifvet helt förändradt.

En dag skulle det bli stor bjudning på Alberga, faderns egendom. Traktens alla honoratiores voro inbjudna; mycket ungdom skulle samlas och det skulle bli dans och lekar.

Fanny, Augustas ett år äldre syster, gladdede sig mycket öfver denna fäst och visste knappast huru hon skulle gifva uttryck åt sin förtjusning, Augusta däremot var tyst och fåordig. Förberedelserna till denna tillställning voro henne en plåga.

Alla sågo att en förändring timat med Augusta, men hon hade icke vågat bekänna hvad som skett. Hon fruktade för den omgifning, hvori hon lefde och hon fruktade för att blifva satt på prof.

Men den dagen, då hon skulle sättas på prof kom dock.

Och då var hon lika modig och oförfärad, som hon förut varit feg och försagd.

Festdagen kom.

Det var ett härligt väder rådande. Vårsolen lyste från en alldeles molnfri himmel. Marken hade klädt sig i sin saftigt gröna skrud, och hagarnes

björkar knoppades. I det klara blå slog lärkan jublande sina drillar, medan trast och bofink instämde i sången.

Det var *vår*.

Vid Alberga rådde lif och rörelse. Den ena skjutsen efter den andra körde fram till trappan, på hvilken värden och hans äldsta dotter mottogo de främmande. Augusta syntes däremot icke till.

Ehuru det icke förut var känt af någon, var det meningen att Fannys förlofning med en kusin, en ung löjtnant vid flottan, i dag skulle firas.

Och att hon under dessa förhållanden var glad, är ju ej så underligt.

Hans Palme, hennes fästman, hade anländt dagen förut.

Augusta satt inne i sitt rum, med hufvudet lutadt mot handen. Stridiga tankar rörde sig inom henne. I de klara, blå ögonen glänste det så vackert; klara tårar vid tanken på de strider hon i dag möjligen skulle nödgas utkämpa, och tyst bad hon:

— Gud, hjälp mig du, att i dag visa mig som ditt sanna barn!

— Hvar är Augusta?

Det var fadern, som frågade efter henne.

— Hon är väl inne på sitt rum och läser i bibeln.

Det var Fanny, som svarade; Augusta hörde hvarje ord in i rummet.

Hon steg skyndsamt upp, fuktade sina ögon med kallt vatten och gick mot dörren.

Men innan hon hann ut, öppnades den, och fadern inträdde.

— Hvar håller du hus?

— Jag kommer genast, pappa.

— Hvad gör du?

— Ingenting.

— Läser du i bibeln? . . . Fanny har sagt det.

— Ja.

— Ha ha ha! Ja ja, den kan ju vara lika nyttig som någon annan bok.

— Mycket nyttigare, pappa; det är böckernas bok.

— Du har väl inte blifvit »läsare»?

Han spärrade upp ögonen af lutter förvåning.

— Jag vet inte riktigt hvad »läsare» är för något, men jag vet att jag önskar älska, lyda och tillhöra min himmelske fader.

— Du är således en svärnerska?

— Nej, pappa; jag har först nu blifvit rätt förståndig. Det står: söken först efter Guds rike och hans rättfärdighet, så faller eder allt annat till.

— Åhja, det där går väl snart bort. Vänta du tills i afton, när dansen och lekarne komma i gång.

— Jag dansar aldrig mera.

— Såå! Hvad skall du då ha för roligt?

— Jag tror inte att dans är något nöje, som anstår den som vill följa Kristus.

Nu teg fadern ett ögonblick, under hvilket han med växlande förvåning och vrede betraktade sin dotter.

Så sade han till slut:

— Jag hoppas allt är skämt?

— Nej, det är mitt fulla allvar.

— Men du vet att jag hatar allt läseri.

— Ja, men jag vet, att du inte skall hindra mig från att följa *min* öfvertygelse.

— Men det är just hvad jag i detta fall ämnar göra.

— Det *kan* du icke.

— Kan . . . kan jag inte? . . . Är du galen flicka? Kan inte jag hvad jag vill?

— Nej, icke i detta fall.

— Jag kan och jag skall *visa* dig att jag kan. Ingen har hittills vågat trotsa min önskan.

— Men om din önskan strider mot Guds vilja? . . .

Nu blef kommandörkaptenen riktigt ond, och ett samtal utspann sig, af hvilket vi i början af berättelsen meddelade slutet.

Augusta lämnade hemmet med tungt hjärta.

Där inne i rummen sorlade en tanklös människohop. Hon visste dock att hon genom att försaka de nöjen, efter hvilka alla dessa fikade, ingenting förlorat, men ändå kändes det så förfärligt smärtsamt att just på detta sätt nödgas lämna föräldrahemmet.

Hon gick allén ned med långsamma, dröjande steg. Skulle hon någon gång mera gå denna väg,

eller var det måhända sista gången hon återsåg denna välbekanta bygd?

Hon hade inte ens vågat bedja sin far att få låna en häst till staden, utan var hon nu på väg till den närbelägna gästgifvaregården för att där beställa skjuts.

Så hörde hon raska, hurtiga steg bakom sig. Hon vände sig om.

Det var en ung man, smärt och lång, med ett synnerligt fördeläktigt utseende.

— Augusta!

Hon stannade.

— Förlåt mig, Augusta! Jag hörde en del af ditt och din fars samtal... Jag måste gå ifatt dig för att säga dig några ord.

— Den unge mannen, en systerson till kommandörkaptenen, egde en mindre landegendom i närheten.

Han såg upprörd ut, då han nu talade med den unga flickan.

— Hvart ämnar du taga vägen?

— Jag vet inte.

— Men *hvarför* kan du inte underordna dig din fars vilja?

— Hugo! Jag vill tala uppriktigt med dig. Jag *kan* icke längre deltaga i de nöjen, som hittills utgjort min högsta fröjd.

— Och hvarför inte?

— Emedan jag önskar följa — Kristus.

— Har du blifvit »läsare», Augusta?

— Ja, du får kalla det hvad du vill. Jag är emellertid besluten att försaka allt, till och med mitt föräldrahem, för att behålla den del jag utvalt: frid med Gud.

— Jag förstår dig inte.

— Nej Hugo, men du skall lära dig förstå mig.

— Och nu går du ut i världen, ett ovisst öde till mötes?

— Ja.

— Känner du dig inte rädd, ängslig, olycklig? . . .

— Nej, jag känner mig så lycklig, att om du visste det, Hugo, skulle du . . .

— Hm! Det är ofattligt.

— Ja, för förnuftet; man måste erfara Guds nåd på sitt hjärta för att förstå det. Men, man saknar dig, Hugo. Du måste återvända. Tack för din vänlighet mot mig!

— Nej, Augusta, jag följer dig till gästgifvaregården. Under tiden skall du omtala för mig huru allt detta tillgått.

Den unga kvinnan gaf honom en tacksam blick. Under vägen till gästgifvaregården omtalade hon allt, huru hon från en tanklös, efter nöjen jägtande ung världsdam, kommit till insigt om den tomma och intetsägande i världens fröjder samt om sina strider mot sig själf, sin egen natur och onda böjelser, till slut fann och i ödmjukhet mottog den gåfva, som endast Gud mäktar gifva: själsfrid och verklig lycka.

Och under samtalet blef den unge mannen allt tankfullare.

Det *måste* således ändå icke vara endast en inbillning eller ett känslorus som lätt förflyktar, denna religiositet, åt hvilken hela världen skrattade. Själf kände han en törst efter lycka, som han, oaktadt allt sitt sökande, icke kunnat finna.

Han hade icke sökt den på samma ställe, som Augusta och detta var måhända anledningen till att han icke funnit den.

Tänk, om Augusta hade rätt!

Emellertid var hans hufvud uppfyllt med allvarliga tankar, då han ensam återvände till Alberga.

Hela aftonen var han tyst och sluten. Han hörde de hviskande utläggningarne om Augustas försvinnande, men själf sade han ingenting.

Ett år har förflutit.

Augusta antog kort efter senast skildrade händelser plats som lärarinna hos en adelsfamilj i Östergötland. Ofta hade hon skrivit till föräldrahemmet, men endast en gång erhållit svar. Fadern hade då sagt: »Om du blir klok och lämnar de där grilerna, så skall jag förlåta allt, och du får återvända hem.»

Sedan hon svarat, att hon varmt och innerligt älskade fadern, men att hon icke kunde köpa hans

kärlek för så högt pris, som han begärde, blefvo hennes bref obesvarade.

Fanny hade firat sitt bröllop och flyttat från hemmet; fadern var nu ensam.

Från Hugo erhöll Augusta rätt ofta bref. Den unge mannen hade redan som barn varit varmt fästad vid henne och ofta hade han drömt om en framtid vid hennes sida. Men det senaste årets händelser tycktes ha dragit ett stort streck öfver alla hans förhoppningar i detta afseende.

Kort efter det han lämnat hemmet, hade han skrifvit till henne och frågat om hon ville bli hans hustru, men hon hade svarat att hon icke kunde gifva honom det svar han önskade.

Hon var rädd för allt, som möjligen kunde störa hennes frid. Hon fruktade sig själf och hon fruktade andra. I alla händelser förstod hon, att hon icke kunde ingå äktenskap med någon som ej egde samma tro som hon.

Det var en vacker söndagseftermiddag i början af juni månad.

Augusta hade gått ut i den vackra park som omgaf den slottlika manbyggnaden. Hon hade slagit sig ned på en soffa med en bok i sitt knä.

Men hon läste icke. Hennes stora, drömmande ögon blickade utan mål framför sig, under det hennes tankar voro långt borta.

Hvad gjorde fadern just nu? Kände han sig icke förfärligt ensam? O, att Gud fick intaga hans hjärta, att han ändrade sinne!

Hon satt så fördjupad i sina tankar, att hon icke hörde steg som närmade sig, förrän den ankommande var alldeles bredvid.

Då såg hon upp.

Framför henne stod Hugo.

— Du här, Hugo?

Hennes ögon strålade af glädje, då hon steg upp och räckte honom båda händerna till helsning.

— Ja, Augusta! Jag har kommit för att få se dig och för att omtala något nytt för dig.

— Och hvad är det? Hur är det med far?

— Han mår godt . . . Du får inte bli orolig, ty det är bara goda nyheter, jag har att förtälja dig.

De satte sig båda på soffan.

— Din far önskar att du skall komma hem.

— Önskar han?

— Ja, och han ger dig rätt att följa dina egna åsikter i religiösa ting.

— Hvad kan anledningen till denna förändring vara?

— Jag skall säga dig det, Augusta, men jag har först en annan nyhet att omtala för dig.

Det blef tyst ett par minuter; så återtog han.

— Augusta, jag har nu gjort samma sköna erfarenhet, som du.

— Du skulle . . .

— Ja, jag har sökt Gud och jag har funnit honom. *Nu* förstår jag att du med glädje kunde lämna ditt hem, att du icke förnekade din tro, när

din far stälde dig i valet mellan att lämna hemmet eller din kristendom.

O, Hugo, hvad jag är glad!

— Men, huru otroligt det än låter, står denna lyckliga händelse i förbindelse med din fars önskan att du skall komma hem.

— På hvad sätt då?

— Jag har hos din far anhållit om din hand. Bli inte ledsen på mig, Augusta, men du vet huru högt jag älskar dig och jag har trott mig förstå, att ditt afslag på mitt frieri berodde på, att jag icke hade samma tro som du. *Nu*, då detta hinder bortfallit, hoppas jag, att du ingenting har emot att bli min hustru?

Allt detta kom så oväntadt, att Augusta icke på en lång stund kom sig för att svara. Hon hade länge älskat den unge mannen, men hon hade aldrig under detta år vågat hoppas, att hon någonsin skulle bli hans hustru. Och så kom han nu och omtalade för henne, att äfven han vunnit den frid, som icke världen kan gifva.

Det rent af sprudlade af glädje inom henne. Hon ville tala, men hon kunde ej.

— Nå, Augusta, du tiger . . . Kan du icke älska mig? . . . Tro icke att jag för att vinna dig, låtit känslan hänföra mig. Nej, det verk, som Gud begynt i mitt hjärta, är af genomgripande och helt förändrande art. Du har likväl varit medlet, som fått väcka mig ur sömnen; dock säger jag dig, Augusta, att mitt sökande efter sanningen redan förut

var ärligt och allvarligt. Jag är dock, det känner jag, svag och saknar dessutom den kunskap jag behöfver. Jag behöfver någon vid min sida som kan leda mig . . . Du, Augusta, är den som kan det. Stöt icke bort mig!

Vi vilja dock icke längre uppehålla oss vid detta samtal. Må det vara nog sagdt, att innan Hugo reste, hade han mottagit Augustas löfte om kärlek, och bröllopet hade blifvit bestämdt att äga rum på hösten.

Den gamle kommandörkaptenen Hielm hade länge stått ute på förstugubron och sett utåt allén. Solljuset var bländande skarpt, och han måste skydda ögonen med handen, när han såg ut, men det oakadt vek han icke från sin post.

— Nu borde de ha hunnit vara här! mumlade han.

Men ännu en god stund dröjde det dock innan han fick höra bullret af vagnshjul.

Då gick han in.

Inte skulle *han* visa något känslopjunk.

Vagnen kom fram till trappan och till utseendet glad, dock med bibehållen »värdighet» gick kommandörkaptenen emot de ankommande.

Det var Augusta, som, åtföljd af Hugo, anlände till föräldrahemmet efter nära ett och ett halft års frånvaro.

Huru lifligt stod icke afskedet från hemmet

för hennes minne, då hon nu framkom till Al-berga.

Hon hade då undrat, om hon någonsin mera skulle återvända dit. Nu var hon dock återkommen, och Gud hade ställt allt till det bästa.

Och då hon låg vid faderens bröst och kände hans starka armar omsluta sig, började hennes tårar flöda af tacksamhet till Gud, alla goda gåfvors gifvare, som ändå ytterst leder allt och gifver alla händelser en god utgång.

Några år hafva förflutit.

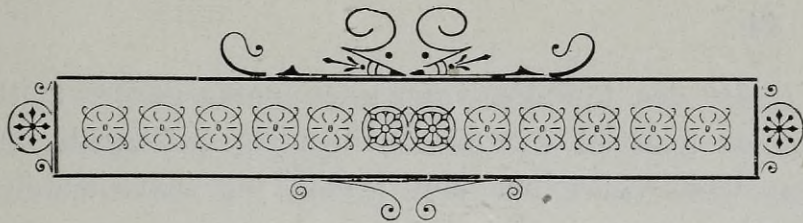
På Alberga ha stora förändringar timat.

Den gamle kommendörkaptenen har slutat sina dagar, men innan dess vann äfven han förvissningen om sina synders förlåtelse. Dotterns böner blefvo hörda.

Augusta och hennes make innehafva nu Alberga, där frid och lycka äro rådande och där kärleken får vara driffjärden till alla handlingar.

Men ofta gå de båda makarnes tankar tillbaka till den tid, då Augusta för sin tros skull var *förskjuten* af sin far.

“Allt väl.”

Det var sent en mörk och ruskig novemberkväll, som jag ämnade uppsöka en vän, boende i förstaden Majorna i Göteborg.

Husnumreringen i vår goda köpmansstad, med sina »rödt stort M, hvitt litet A» o. s. v. i oändlighet, tyckes vara anlagd på, att den som söker *icke* må finna, och jag hade redan under nära en half timmes tid gått ur hus och i hus, utan att träffa rätt, då jag inkom i ett nyligen uppfördt s. k. »landshöfdingehus». Dessa hus — egna för Göteborg — äro till en våning uppförda af sten och två våningar af trä. Namnet härleder sig från en resolution, som konungens befallningshafvande, i strid mot stadens byggnadsnämnd, enligt hvad man påstår, afgaf på en byggmästares begäran, att få uppföra dylika byggnader, af hvilka Göteborgs förstäder till största delen bestå.

På den tämligen trånga och mörka gården mötte jag en gammal gumma, hvilken jag tillfrågade, om hon visste huruvida den person jag sökte bodde i gården.

Då hon icke svarade, upprepade jag min fråga, och nu såg hon upp på mig, i det hon sade:

— Käre herre, jag är så döf att jag ingenting kan höra, men om ni vill gå med mig in, så kan ni nog få de upplysningar ni önskar af min gubbe.

Jag följde gumman in i en mörk förstuga. Hon öppnade en dörr och snart befann jag mig i ett litet spisrum, hvares hela utseende vittnade om en stor fattigdom. Rent och snyggt var det dock hvart jag såg.

I en säng vid rummets ena långsida låg en gammal man. Jag skall aldrig glömma det vackra gubbansigtet och de stora ögonen, ur hvilka godhet och förnöjsamhet lyste. Han reste sig vid mitt inträde på ena armen och gaf mig en mönstrande blick.

Efter det jag helsat, framstälde jag min fråga.

— Nej, svarade han, någon person med det namnet bor inte här i gården, men två hus härifrån, d. v. s. i litera stort svart F, har jag hört att han skall bo. Men sitt ner, herre! Det är visserligen inte någon mjukt stoppad stol, jag kan bjuda herrn, men skam åt den, som bjuder bättre än han har.

Jag tog den erbjudna stolen och satte mig invid sängen. Det var någonting hos den gamle, som gjorde, att jag icke kom mig för att gå.

— Ser ni, min herre, fortsatte han, när en gammal sjöman, som jag, för alltid fått lägga sig för ankar, så ser det nästan ut, som om hvarenda människa glömt bort en. Men se om *människorna* göra detta, så håller sig ändå inte *Gud* för god att tänka på en sådan stackare... Nåja, härmed ville jag bara säga, att det är roligt att en och annan gång få prata med en medmänniska.

Hur länge jag satt där mins jag icke, men att det var för sent att den dagen besöka min vän, det vet jag.

Jag fick del af den gamles lefnadssaga, lik den stora mängdens -- strider, missräkningar, arbete, möda och grusade förhoppningar — men hvad som synnerligt tilltalade mig var hans fasta, orubbliga tro på Gud och hans förnöjsamma sinnelag. Det fans, påstod han, endast *en* önskan, som han hade, och det var att hans son, som varit borta från hemmet i tio år utan att låta höra af sig, skulle återkomma.

— Sedan, sade den gamle, skall jag med glädje gå in i min herres hvila.

Jag fick sedan af andra personer veta, att de gamle en gång ägt ett litet sparadt kapital, men att detta blifvit bortslösadt af sonen. Sedan hade denne lämnat sina i fattigdom och sorg nedsänkta gamla föräldrar och begifvit sig till främmande land.

Ofta besökte jag hädaneftter den gamle styrman Rahm, och alltid träffade jag honom vid samma för-

nöjsamma sinnelag. Aldrig hörde jag en klagan eller ett enda uttryck af missnöje, utan alltid såg han lifvet från den ljusa sidan. Hans stående uttryck var:

— Gud är god mot oss, stackare. Han ser nog bäst han, hvad som är nyttigast för oss.

— Ser herrn, sade han en dag, människorna äro i allmänhet inte så dåliga, som man tror. Det fins alltid något guld på hjärtedjupet och det är bara konsten att bringa det i dagen. Det kan Gud, om han bara får göra det. Det fins nog mycket, som är ondt och dåligt här i världen, men det fins allt mera godt ändå.

En afton gick jag dit.

Det var sista gången jag såg honom. Han var mycket klen, men han såg, om möjligt, mera lycklig och nöjd ut än någonsin tillförne.

— Läs, herre! sade han, i det han räckte mig ett bref.

Det var från sonen, däri denne omtalade, att han om ett par dagar skulle återkomma hem, följd af sin unga maka. Han hade under flere år varit bosatt i Brasilien, där han fått genomgå många pröfningar och svårigheter, men där han också fått lära sig att bli en arbetsam och ordentlig man. Nu var han rik, gift med en plantageägares dotter. Han hade ärligen, meddelade han, skaffat sig underrättelse om föräldrarne, men af en falsk blygsel afhållits från att skriva till dem.

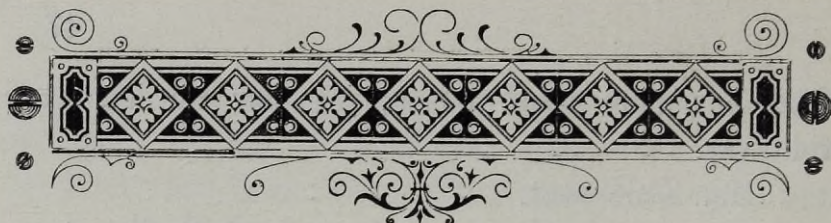
— Ser ni nu, sade gubben, att människorna i grund och botten äro goda. Nu är *allt väl*.

Gud har hört mina böner; jag har nu icke lång tid kvar.

Han sade sant.

Åtta dagar därefter, sedan han dock först hunnit trycka sonen och sonhustrun till sitt hjärta, fördes han ut till Majornas kyrkogård.

"Syndens lön är döden".

Han var enda barnet, och föräldrarne slösade på honom all den kärlek, de voro mäktiga att gifva. Sällan blef någon hans önskan ouppfylld och det är ju klart att han, när han ständigt fick sin vilja fram, skulle bli ett själfsvåldigt barn.

Så växte han, blef stor och stark, men bibehöll sina dåliga anlag. Man sade att han på hufvudets vägnar var rikt utrustad, och föräldrarne trodde härpå. För sin läsning hade han beröm i skolan och det var endast hans vilda, obändiga lynne, som gjorde den beskedlige skolläraren sorg, men — sådant går ju bort med åren. Han skulle nog stadga sig, när han blef litet äldre. Förståndet kan ju aldrig komma till sin fulla rätt i barndomen.

Fadern hade arbetat och släpat hela sitt lif. Som ung hade han mottagit den lilla »åttingen» med

stora skulder. Många och långa år hade han arbetat för att betala dessa. Sedan de blifvit betalda arbetade han lika ihärdigt för sin son.

Modern var en blek och svag kvinna, utarbetad redan vid tretiofem års ålder. Tidigt uppe om morgnarna för att se till sitt hus, hela dagarna ute på fälten, sysselsatt med det strängaste arbete, sist af alla i säng på kvällen. Men när hon så böjde sig ned öfver bädden, i hvilken Axel, gossen, slumrade så godt, glömde hon all sin trötthet och hon smålog af sällhet, glädje och — hopp.

Hvad skulle han bli?

Skulle han släpa och slita hela sitt lif, som föräldrarna hade gjort och ändå skörda så liten glädje som de? Nej, han skulle bli någonting bättre, någonting högre.

Och så sattes han i den närbelägna stadens elementarläroverk.

Nu arbetade föräldrarna, om möjligt ännu mera. Det var dyrt att underhålla sonen inne i staden, och de behöfde nu öka sina ansträngningar för att slippa använda något af den lilla sparpennig, de under de senaste åren samlat.

Och så gingo åren, och en vacker dag hemkom han, klädd i den hvita mössan.

Det var en oförgätlig stund för de gamla, när de nu omfamnade honom. Hittills hade han endast gjort dem glädje.

Hvad han var lång och vacker! Den hvita mössan klädde honom också så bra. De kunde icke upp-

höra att betrakta honom och förstulet tryckte de hvarandras händer, i det de sågo på hvarandra med sällhetsdruckna blickar.

Nu var han på väg att bli något stort.

Det ena året gick dock efter det andra, utan att Axel blef något stort. Han "bara läste". Han var icke nöjd med att bara bli präst; han ville komma ännu högre.

— Men, hade modern sagt till honom, skulle det inte vara skönt att bli en rätt herde, en ordets förkunnare, som visade människorna vägen till himmel och salighet?

— Ah mor, hade han då svarat, det är icke nog för mig. Jag vill icke klafbinda min själ med religionens trånga band. Jag vill andas sol och frisk luft. Jag vill ega och sprida kunskap.

Då hade den gamla modern, som alltid trott att religionen var idel ljus och glädje, tröst och vederkvickelse, böjt sitt hufvud, utan att förstå den lärde sonen. Och för första gången tänkte hon: "Ack, om den myckna lärdomen är till skada för hans själ!"

Och så reste han tillbaka till Upsala, men innan han reste hade den af arbete och bekymmer nedbrutne fadern belånat den sista inteckningen i sin gård.

Ytterligare några år förflöto.

Stora förändringar hade under desamma timat. Den gamla modern hade fått nedlägga sin pilgrimsstaf. Arbetsdagen var ändad och nu fick hon till slut hvila ut, hvila utan att störas i sin ro.

Axel hade icke kommit hem till begrafningen. Han var så sysselsatt med "studier", stackars gosse, och fadern fick således ensam följa sitt jordiska stöd, sin trogna maka, till grafven.

Men sedan hade det gått illa för den stackars Per Jönsson. Då han icke längre kunde betala de höga räntorna, såldes gården på exekutiv auktion, och Per själf, som icke fick något öfver och nu var alldeles utarbetad, hamnade på fattighuset.

Men allt skulle nog bli bra, bara Axel fick avsluta sina studier. En gång skulle han nog finna ett lyckligt hem hos sonen. Hade han icke uppoffrat allt för honom?

Det värsta var, att han icke längre kunde hjälpa honom. Stackars gosse!

Men Axel tog aldrig någon examen. Och nu, sedan fadern ej längre kunde skicka honom penningar, kommo också brefven med så långa mellantider. Och när det någon gång kom ett bref, så var detta så kallt, så intetsägande. Men den stackars Axel hade ju så mycket att göra. Och fadershjärtat förlät så gärna, så gärna.

Doktorn hade varit i fattighuset.

Detta var ju i och för sig ingenting så ovanligt, ty den människovänlige distriktsläkaren, som bodde i kyrkoby, brukade ofta se till de gamla i fattighuset, men nu var det likväl ett alldeles särskildt fall.

Per Jönsson var sjuk, och skolläraren hade skrivit ett bref till sonen, kandidaten, att om han någon gång mera i lifvet ville se sin far, så skulle han genast komma hem.

Och så en dag berättades i socknen, att Per Jönsson slutat sina dagar. De sista ord han yttrat voro, berättade man:

— Helsa Axel! Bed honom inte öfveranstränga sig med sina studier... Stackare, han har under den sista månaden inte ens haft tid att skriva till sin gamle far... Bed honom också inte glömma Gud!

Och så hade äfven han slutat lifvets strid, en strid som ofta varit het nog; ett lif af arbete och möda, men också fullt af uppoffrande kärlek, kärlek, som bestod in i det sista.

Begravningsklockorna klungo så vemodigt. Äfven öfver den fattiges stoft får den rena malmklängen ljuda där ute på landet.

Begravningsgästerna, bestående af de manliga fattighjonen samt ett par vänner från den aflidnes lyckligare dagar, hvilka icke glömt honom i motgångens tid, lämnade kyrkogården.

De hade dock knappt hunnit därifrån, förrän en ruskig skepnad, som suttit dold på bänken till en syrenomgårdad graf, steg fram och böjde knä invid den hastigt igenkastade grafven.

Det var Axel.

Nu hade han "njutit" af lifvet, "njutit" mera än nog. Nu var han trött, led vid allt.

Stackars Axel!

Hela hans förflutna lif passerade nu revy för hans minne. Han såg sig som en ljuslockig gosse där framme i den lilla kyrkans kor, afgifvande heliga och allvarliga löften. Han såg huru den kärleksfulla modern riktade en tårad blick mot höjden, liksom för att anropa Gud om hjälp för sonen. Han såg den sträfsamme fadern, han med det varma hjärtat, som kunde göra hvilka uppoffringar som helst, när det gälde sonens väl. Nu låg han här i den mörka grafven, stel och kall.

Kanske det var bäst för honom!

Han hade dött lycklig, *det* visste Axel.

Tänk, om han fått se sonen i den ställning denne nu var!

Snyftande lutade han sin feberheta panna mot den fuktiga, kalla mullen. Heta tårar brände hans kinder. Det var så länge sedan han gråtit, men nu tyckte han det var, som om han aldrig kunnat sluta.

Det var skammens tårar öfver ett förspildt lif, ett lif i synd och last, ett lif, under hvilket han be- dragit de två enda verkliga vänner han egt på jor- den, sina föräldrar.

Solen gick ned.

De grå skuggorna lägrade sig öfver nejden, men ännu var den pligtförgätne sonen kvar vid den nyss igenkastade grafven.

Men då han gick därifrån torkade han bort sina tårar, under det ett förtvifladt, men beslutsamt uttryck lästes i hans ansigte.

Dagen därpå hittades hans lik i den närbelägna sjön.

7.

“I lust och nöd.”

Det var under de mest lyckliga förhållanden, deras äktenskap ingicks.

Han var en ung, ståtlig man, som egde en ansedd ställning i samhället och på börsen. För några år sedan hade han ärft sin fars gamla välkända affär, tillika med en ganska anseelig förmögenhet, hvilken under hans händer icke förminskats utan i stället anseeligt ökats.

Hon var en fint bildad, om än fattig ung flicka, af god och aktningsvärd familj. Hennes far var en framstående militär, och oaktadt hennes fattigdom funnos det ganska många som påstodo, att hon kunnat göra ett ännu bättre parti, om hon blott velat, ty hon var skön och älsklig, om än litet tanklös ibland.

Deras bröllop var storartadt, och efter detsamma företogo de en bröllopstripp till kontinenten, men blott på fjorton dagars tid, ty han kunde icke vara ifrån sin affär längre.

De älskade hvarandra varmt och innerligt, och då någon af dem var ute, gick alltid den andra i orolig väntan, tills de åter voro förenade.

De tänkte att det alltid skulle fortfara att vara så.

Men de stora och vidlyftiga affärerna drogo honom snart från hemmet hela dagar, ja, det hände ibland att han icke ens kom hem från kontoret på natten och ibland måste han företaga resor, som räckte flere dagar.

Alfhild, den unga frun, sörjde mycket häröfver, men hvad skulle hon göra? »Affärerna måste gå framför allt», brukade Oskar, mannen, säga, och han hade nog rätt, nu som alltid.

Och då han kom hem mottogs han alltid med kärlek och glädje. Han kände sig nog lycklig öfver att ha ett hem och en vacker hustru, äfven om han allt ibland tyckte att det var »dödande tråkigt», att endast kuttra om kärlek med sin lilla rara hustru.

Oskar hade lefvat ett gladt, om än icke stormigt lif. Han hade många goda vänner, och sedan smekmånaden gått förbi, hände det nog rätt ofta, att han stannade ute, äfven då han icke behöfde det. Och då Alfhild satt uppe och väntade honom, blef han ond och de första hårda orden växlades dem emellan. Detta upprepades icke så sällan, och med sorg såg den unga maken att mannen började stanna ute allt oftare; ibland när han kom hem, syntes det på honom, att han druckit mycket.

Så gingo några år.

Oskar tycktes bli allt likgiltigare för hemmet,

och Alfhild tyckte stundtals att hennes hjärta allt mera hårdnade till och blef känslolöst under sorgerna. Men ack, hon kände allt för väl, att hon högt och innerligt älskade sin man. Hon visste icke hvart hon skulle taga vägen med alla sina bekymmer, ty någon tanke på Gud eller allvarliga ting hade aldrig kommit före henne. Inför världen måste hon hyckla en lycka, som hon icke egde och inför mannen hade hon tillgripit ett tillvägagångssätt, som visst icke förbättrade saken: hon låtsade fullkomlig likgiltighet.

Den enda tröst hon ägde under dessa mörka dagar var en dotter, ett litet älskligt barn. Men den lilla hade icke förmått förena de båda makarne, oaktadt modern drömt därom och hoppats därpå. De fortforo att lefva tillsammans och ändå vara — skiljda.

Det var en stormig och kall söndagsmorgon i början af januari månad.

Oskar hade icke varit hemma på hela natten. Alfhild hade gråtit sig till sömn och nu vaknade hon med den förfärligaste hufvudvärk.

— Frun borde gå ut en stund, sade jungfrun och såg med deltagande på henne.

Kanske borde hon göra det. Den friska luften skulle kanhända nog göra henne godt.

Hon klädde sig och gick.

Just som hon kom ut på gatan slog klockan

elfva, och högmessoringningen från stadens kyrkor ljud klar och fulltonig.

Om hon skulle gå i kyrkan? Det hade år förflutit sedan hon sist hörde någon predikan.

Hon var just nu midt för Klara kyrka. Folket strömmade in, och hon lät sig viljelöst dragas med.

Hon satte sig i en bänk långt ned. Altartjånsten kunde hon ej följa; tankarna voro långt borta.

Så spelades »predikstolspsalmen». Nu först vaknade hennes intresse. Genom tempelhalvfvet ljud strax därpå en klar, klangfull stämman, som i enkla, men öfvertygande ord tolkade Guds kärlek till ett fallet människoslägte. Orden föllo som ett mildt, vederkvickande vårregn i den unga kvinnans hjärta. Och då predikanten skildrade det sköna, det ljufliga uti att med alla sorger, bekymmer och lidanden få vända sig till *honom*, som sagt: »kommen till mig I alle, som arbeten och äro betungade, och jag vill vederkvicka eder och gifva eder ro till edra själar», kände Alfild, måhända för första gången i sitt lif, ett behof att vända sig till denne mäktige hjälpare. Och hon böjde sitt hufvud, medan klara tårar fuktade hennes kinder.

Och hon bad, bad uppriktigt och innerligt.

Då hon lämnade templet kände hon en förunderlig frid. Och hon gick hem, utan någon bitter tanke på mannen, men med ett allvarligt beslut att söka i så hög grad som möjligt visa honom kärlek och öfverseende.

Några månader hafva förflutit.

Sommaren stod i sin skönaste fägring. Oskar och Alfhild bodde denna sommar kvar i Stockholm, ty Alfhild hade ej velat lämna sin man, hvilken allt sedan våren varit högst besynnerlig till sitt lynne. Stundom var han glad ända till ysterhet, för att ögonblicket därpå försjunka i den dystraste melankoli.

Så en dag stängde han sig inne i sitt rum. Alfhild knackade flere gånger på dörren, men den öppnades ej. Hon hörde endast ett vresigt:

— Jag vill vara i fred.

På aftonen kom han dock ut, men han hade undergått en märkvärdig förändring. Ansigtet var askgrått, och hon tyckte att hon såg spår af tårar på hans kinder. Han såg minst tio år äldre ut, än han förut gjort.

— Hvad är det Oskar?

Hon slog sina armar smekande om hans hals.

— Ingenting, hära Alfhild... ingenting, som *du* kan hjälpa.

— Men, Oskar, hvarför låter du mig aldrig få del af dina bekymmer?

— Därför att du icke förstår dem.

— Men vi ha ju lofvat att älska hvarandra i lust och nöd.

— Det kan väl vara, men *nu* kan du inte hjälpa.

— Låt mig åtminstone veta hvad som bekymrar dig!

— Nå, efter du är så envis du får ju ändå förr eller senare veta det Vi äro ruinerade.

— Gud ske lof, ingenting annat!

Han såg på henne med en förvånad blick.

— Ingenting annat! . . . Är inte *det* nog?

Han kunde knappast komma ifrån sin förvåning.

— Penningar äro ju ingenting, Oskar. Det står: "söken först efter Guds rike och hans rättfärdighet och allt annat skall tillfalla eder".

— Ja, du har blifvit så religiös, du, sade han med bitterhet, men då nöden grinar oss i ansigtet sjunger du väl en annan visa, tänker jag.

Tårar glänste i den unga makans ögon, men hon sade ingenting mera.

Konkursen var slut. Tillgångarne hade räckt, så att alla fordringsegarne fått hvar sitt och ändå blef det ett par tusen kronor öfver.

Två tusen kronor! En bagatellsumma för honom, som förut rört sig med hundratusental.

Hvad skulle han taga sig till?

Han blef erbjuden plats på kontoret hos en af sina forna affärsvänner, men det stred allt för mycket emot hans egna önskningar. Hur skulle han, den forne börsmagnaten, kunna ikläda sig en kontorists skepelse? Det var alldeles omöjligt.

Långa stunder gick han och vred sina händer.

— Oskar! Jag har fått en idé?

— Du?

— Ja, just jag. Köp dig en liten speceriaffär! Vi tura om att stå innanför disken, du och jag. Nog skola vi reda oss och så — hon rodnade så vackert — får jag alltid ha dig hemma.

— Du trofasta, lilla hustru!

Hans hjärta blef så fullt. Han slöt henne i sin famn och på många, långa år hade hon icke känt sig så lycklig, som hon nu gjorde.

Deras lilla affär gick bra. Kunderna rönte också beständigt ett ärligt och redbart bemötande af de båda arbetsamma, tysta och älskliga makarne. Affären växte ut allt mera, och snart slapp Alfild stå bakom disken, men aldrig undanhöll Oskar nu mera någonting för henne, utan i allt rådgjorde de.

Och de voro så lyckliga, de båda. Religionen var dyrbar för dem, och man kunde nu med fullt skäl säga om dem, att de älskade hvarandra "i lust och nöd".

Det sista ruset.

Skål, gamle gosse! Inte är det väl sista gången vi dricka med dig, men nu går du att bli en "stadgad" man och se'n du blifvit gift, måste du naturligtvis be' "gumman" om lof, ifall du vill roa dig någon gång bland goda vänner... I afton ska' vi dock vara muntra... Skål, gamle gosse!

— Jag säger, jag, som brukspatron Dahl säger i "Järnbäraren": "Jag hoppas att icke heller det äkta ståndet ska' behöfva stå på torra landet".

— Rätt taladt! Bra sagdt!

— Men, hör ni gossar, vore det inte ändå rätt att sluta nu för i natt?

— "Inga ben i natten!" Klockan är inte ännu tre, och punschen är god. Skål, för vår hederlige Knut!... Han går nu att bli en lycklig äkta man... Hå hå, ja ja! Den, som vore så lycklig, att man stod i beredskap att gifta sig med en ung, skön och

rik flicka som Knut nu gör! Men, lyckan har visst aldrig varit ämnad för mig.

Den, som sist talade, var en man i sina bästa år. Han hade säkerligen ännu icke upplefvat tretio-fem år, men hans färade ansigte, den glåmiga, slöa blicken och hans hopsjunkna gestalt talade om ett utsväfvande lif. Också var han känd som en "glad gosse", löjtnant vid ett landsortsregemente.

Den, för hvilken detta dryckesgille hölls, var en ung man, äfven han officer. Han såg ut att vara omkring tjugufem år gammal. Hans största fel var, att han aldrig lärt sig säga nej. Därigenom hade han kommit långt på fördärfvets väg, men alltjämt kände han dock ett kraftigt begär efter att blifva bättre. Han önskade komma ifrån de dåliga sällskap, hvori han råkat, men han hade icke styrka att själf draga sig ifrån de "goda vännerna". Han var rik, och alla täflade om hans vänskap.

Nu var han förlofvad med en ung flicka i den lilla staden. Redan som mycket ung hade Knut älskat henne, och det var därför med stor längtan han motsåg den dag, då deras öden skulle förenas.

Äfven hon älskade honom, Visst hade man talat om hans utsväfningar, men "kärleken är ju blind", och hon trodde icke hvad ryktet sade, och i alla händelser skulle han nog stadga sig, då han blef gift.

I afton hade hans vänner inbjudit honom till "sven-sexa". Inom några dagar skulle han bli äkta man. *Sedan* skulle han stadga sig.

— Se så, gossar! . . . Nu går sista skvätten.

Ännu en skål för Knut... Aj aj, benen ä' något ostadiga... beror på punschen! Skål för Knut!

— Mina kära vänner och kamrater! Jag tackar eder för denna angenäma tillställning... Vi träffas nog flera gånger... Klockan är...

— ... bara barnet ännu...

— ... redan mycket, och jag känner behof af att hvila... I fån ursäkta mig, men jag måste bryta laget.

— Ännu ha vi litet punsch kvar... Allt ska' bli slut... Du Knut ska' stanna ännu en stund.

— Intet tvång i goda vänners lag. Jag håller med Knut. De, som önska stanna, kunna ju göra det... Jag följer med dig, Knut, sade den tretiofem-åriga löjtnanten.

Några minuter därefter voro de båda kamraterna på väg från värdshuset. Gatan var, till och med i vanliga fall, mycket smal, men i afton ville den på inga vilkor räcka till.

— Har du hört händelsen?

— Hvilken händelse?

— Löjtnant Knut V. och en af hans kamrater, löjtnant Otto F*** ha i natt drunknat i ån.

— Är det sant?

— Visst är det sant! Jag var själf med och drog upp dem ur kvarndammen.

Huru hade de kommit i?

— Ja, ser du, man bör nog inte säga det högt, men några af löjtnant Knuts vänner hade i natt hållit "sven-sexa" för honom, och han och löjtnant F*** hade varit så rusiga när de lämnat tillställningen, att de båda gått i ån.

— Hvad säger fästmon om detta?

— Hon är till hälften vansinnig. Stadsläkaren har varit hos henne hela förmiddagen.

— Stackars fröken! Hon har alltid varit så god.

Då stadens tidning utkom, läste man i den en notis, som började på följande sätt:

En beklaglig olyckshändelse inträffade i förgår natt, då tvänne unge män, tillhörande vårt samhälle, i det då rådande mörkret, råkade gå vilse och komma för nära åbrädden, med den olyckliga påföljd, att de båda omkommo.

Härefter följde deras namn och några biografiska uppgifter samt "blommor" utan all ände, och till slut framställes en uppmaning till stadens drätselkammare om placering af ännu en eller ett par gaslyktor vid ån.

På söndagen, då de båda unge människors liflösa kvarlevor öfverlämnades åt den sista hvilan, talade prästen så vackert om den lysande framtid, som ge-

nom denna "olyckshändelse" blifvit afklippt, uppmanade de efterlevande släktingarne och vännerna, att med tålamod och undergifvenhet mottaga det slag Gud gifvit; — ty det var icke den allsmäktiges vilja, att de längre skulle lefva här; "han ansåg dem mogna för sin himmel och därför hemtade han dem från denna sorgedal."

Och släktingarne och vännerna fälde tårar vid grafven, hvarefter de samlades på stadens hotell, där skålar druckos för de affidnes minne.

Och prästen, som talat så vackert om de unge människens "himmelsfärd", måste — sedan grafölet var slut — *ledas* till sin vagn.

Men dryckenskapens onde ande, jublade, ty han hade ju utfört ett stort verk!

Mor Gretas koja.

Ensam i sin låga koja satt mor Greta vid sin spinnrock. Hon satt där försjunken i djupa tankar. Gården, på hvars ägor den lilla kojans låg, hade nämligen i dagarna bytt om ägare, och nu funderade hon på, om hon äfven sedan denne tillträdt egendomen, skulle få bo kvar i sin lilla kära stuga.

Hon hade bott där i många år, hon hade där upplefvat både ljusa och mörka dagar.

Och så gingo tankarne tillbaka till flydda tider.

Just i denna lilla torftäckta koja var hon född. Här hade hon framlevat sina lyckliga barndomsdagar, men fattigmans barn måste tidigt ut ur boet för att försörja sig själfva. Så gick det äfven med Greta. Hon var icke fyllda femton år, när hon kom fram till gården för att tjäna, och där stannade hon tills hon fyllt tjugu år.

Då trädde hon i brudstol.

Hon gifte sig långt öfver sitt stånd, och alla prisade henne lycklig. Sonen till hennes husbond-

folk, enda barnet, friade till henne, och som hon älskade honom varmt och innerligt gaf hon honom naturligtvis sitt ja-ord.

Och så firades bröllopet, och hon blef matmor på den stora gården.

Men ingen jordisk sällhet varar beständigt. Det fick äfven Greta erfara, och detta snarare än någon kunde ana.

Hennes man föll i dryckenskapslasten, och han blef snart en oförbätterlig drinkare.

Det gick några år, år under hvilka hon i sorgligaste mått fick erfara den olyckliga lotten att vara en drinkares hustru.

Och så kom det hemska slutet. Gården gick under klubban och allt, så väl fast som löst, såldes. Och så stodo de där på bar backe, de och deras enda barn, en dotter.

Då öppnades den lilla kojans för dem och de fingo flytta in där. Hon hade stått tom sedan Gretas föräldrar dogo, men nu var den låga kojans god att ha.

Och där hade Greta allt sedan dess bott.

Men tankarne dröjde ännu kvar vid svunna dagar.

Hon erinrade sig så väl den dag, då mannen drog sin sista suck. Föga glädje hade hennes äktenskap haft att bjuda henne, men med en suck tänkte hon ändå på den stund, då hon blef ensam med sin dotter.

Mannen hade länge legat sjuk, och denna sjukdomstid hade också för honom fått blifva en bere-

delsetid. Hon erinrade sig med glädje och rörelse hans sista stunder. Han hade dött i frid.

Men så kom den allra mörkaste och sorgligaste tiden i hennes lif.

Sigrid, dottern, som hon älskade så högt, hade fäst sig vid en man, gjort ett val, som Greta icke kunde gilla. Han var nämligen, äfven han, slaf under dryckensksplassen och det var naturligt, att Greta, med tanke på sitt eget lif, skulle sätta sig emot en dylik förbindelse.

Men så en dag var Sigrid försvunnen. Hon hade efterlämnat några rader till modern, i hvilka hon bad denna om förlåtelse för den sorg hon förorsakade henne, men hon *kunde* icke försaka eller öfvergifva den man, hon skänkt sitt hjärta, utan nu följde hon honom bort till det stora landet i vester, där hon nu skulle bli hans maka.

Det hade förflutit lång tid sedan detta hände. År efter år hade rullat hän, men för den gamla där vid spinnrocken var det som om allt detta timat i går.

Hon hade varit jämförelsevis lycklig i sin låga koja, ty hon förtröstade i allt på Gud, men nu var gården såld, och hur skulle det nu bli med henne? Skulle hon nödgas lämna sin stuga, eller skulle hon få bo kvar? Hon visste inte alls hvem gårdens nye ägare var, men Gud skulle väl styra allting till det bästa.

Det knackade på dörren.

En medelålders herreman med svart, välvårdadt helskägg inträdde.

— God dag, härinne!

— Guds fred!

Hon såg upp på honom med en nyfiken blick.

— Skulle ni kunna ge mig ett glas vatten?

— Jo, gärna: jag har just nyss varit efter, så att det är alldeles friskt.

Hon fylde ett glas och räckte honom det. Han tömde den friska drycken med välbehag.

— Bor ni ensam här?

— Ja, jag är född här och har här framlevat mina flesta dagar, men nu vet jag inte hur det kan gå, ty det är kommen en ny ägare till gården, och det beror på hurudant sinnelag han har.

— Åh, ni behöfver inte frukta, mor. Den får ni nog behålla, ty *jag* är den nye ägaren till gården.

Gumman gjorde en nigning, så djup hennes gamla ben tilläto.

— Skulle ni inte vilja komma fram till gården i kväll och äta en smörgås med oss? Min hustru skall säkerligen bli glad öfver att få göra er bekantskap.

Gumman tackade, hvarefter den nye gårdsägaren tog afsked.

Men då han gått, föll Greta på sina knän och tackade Gud för all hans godhet.

Det riktigt sprudlade af fröjd inom henne för att hon slapp lämna sin kära stuga.

På kvällen klädde hon sig så fin hon kunde för att besöka det »nya herrskapet».

Och då hon kom dit, infördes hon i salen, *hennes* förra sal, där hela familjen, bestående af man, hustru och två barn, var samlad.

Men hyarför ser hon så förvånad ut, då hon kommer inom dörren? Hon stod där alldeles stilla en stund, utan förmåga att hvarken kunna tänka redigt eller tala.

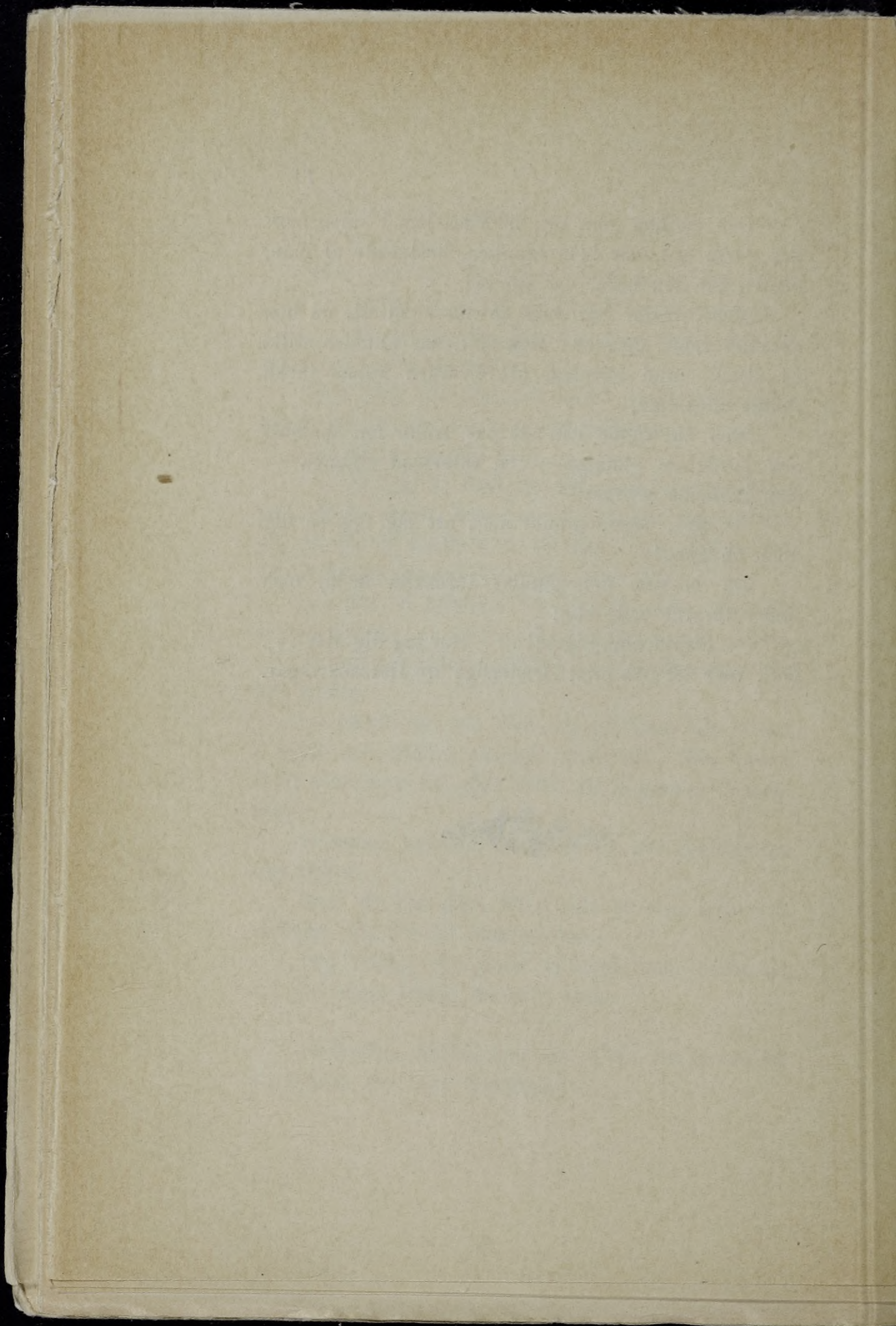
Men så kände hon ett par armar om sin hals och hörde en stämma — en välbekant stämma — som jublande utbrast:

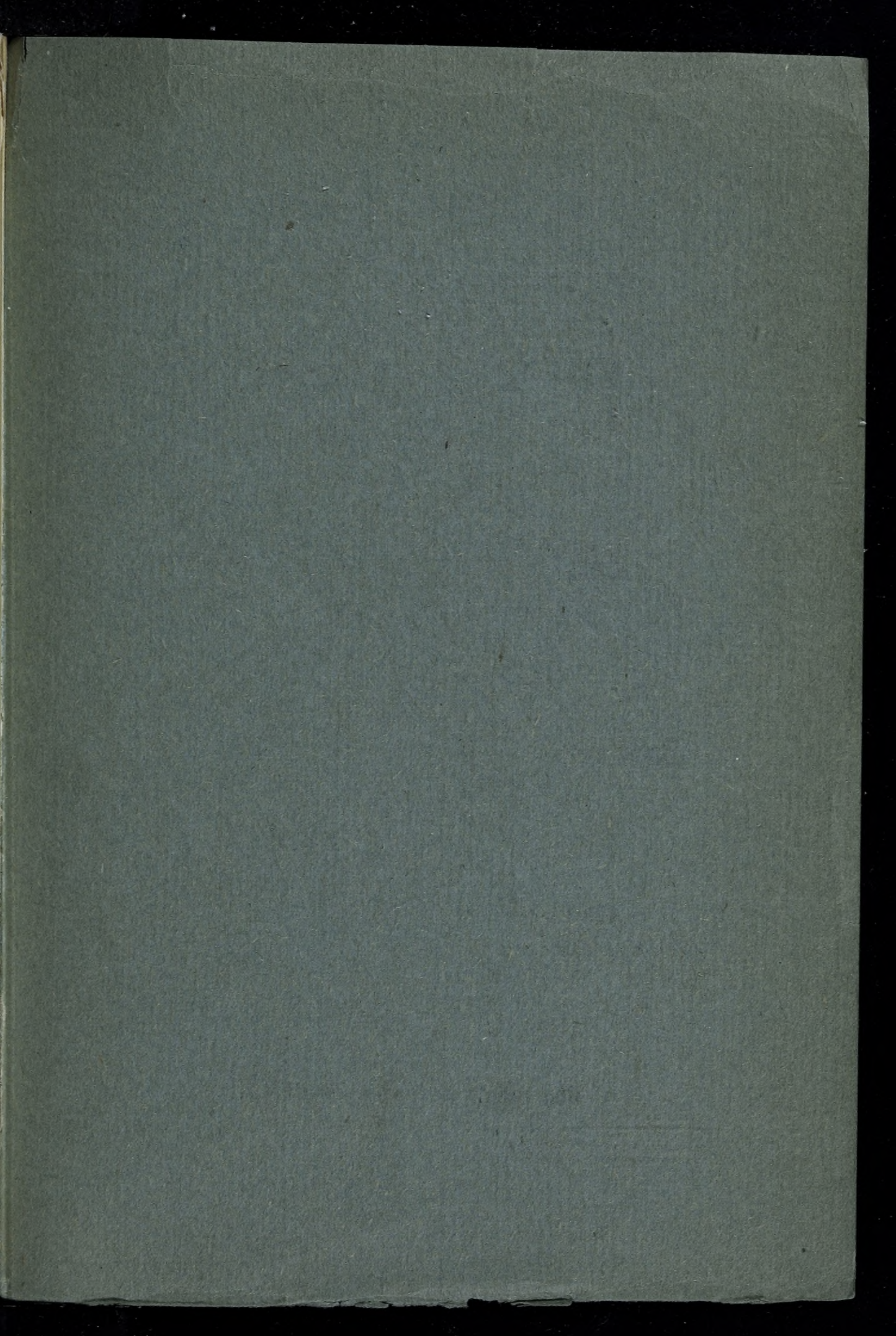
— Mor, kära, gamla mor, att jag fick se dig ännu en gång!

Då började den gamlas tårekälla flöda, men under tårarne sade hon:

— Sigrid, min Sigrid! . . . Har jag dig åter . . . Gud vare lof och pris! Underliga äro Herrans vägar.

Ungdomslitteratur!

På BOHLIN & C:s förlag har utkommit:

Växlande Bilder.

Kristliga berättelser ur svenska folklifvet
af

Gustaf Segerstéen.

Pris 1 krona.

Med kanot och hundsläde

bland Cree & Salteaux-indianerna
af

Egerton R. Young.

Pris häft. 2 kr.; eleg. inb. 3 kr.

Bland indianer i wigwams och vid lägereldar

af

Egerton R. Young.

Pris häft. 2 kr.; eleg. inb. 3 kr,

OOWIKAPUN

eller evangelium bland indianerna vid Nelson-floden i Canada
af

Egerton R. Young.

Pris häft. 1:50; eleg. inb. 2:50.

Hög rabatt vid partirekvisition.